

МЕДИЧНА ФІЛОСОФІЯ ЛУЦІЯ АННЕЯ СЕНЕКИ

Стрюц Є.В.

Науковий керівник: доц. Сепетий Д.П.

Кафедра суспільних дисциплін

Запорізький державний медичний університет

Метою дослідження є з'ясування зв'язку філософії Луція Аннея Сенеки з медициною та психотерапією, розкриття його ставлення до хвороби, життя і смерті. Дослідження здійснювалося методами аналізу та синтезу міркувань Сенеки про здоров'я, хворобу, ставлення до страждання та смерті, висловлених у праці "Моральні листи до Луцілія".

Людина у стані важкої хвороби потребує не лише власне лікувальної, але й психологічної допомоги, яка допоможе їй легше переносити страждання і, в разі невиліковної хвороби, спокійніше зустріти смерть. Важливою тут є світоглядно-ціннісна настанова, яку допомагає сформувати філософія. В період елінізму важливим джерелом такої настанови була філософія стоїків, зокрема, Луція Аннея Сенеки. Значною мірою вона зберігає актуальність і в наш час, має психотерапевтичне значення.

Сенека вважав хворобу відстроченням смерті. Мужньо зносячи хворобу та пов'язані із нею страждання, людина може довести, що життя в стражданнях не позбавлене сенсу. Сенека також навчає не боятися смерті, звертаючи увагу на те, що вона великою мірою вже позаду (їй належить весь прожитий нами час), і що важливою є не кількість, а якість життя. Якщо хвороба чи якісь інші обставини роблять неможливим життя із гідністю, людина може за власною волею піти з життя; людині немає сенсу скаржитися на життя, оскільки воно нікого не тримає. Ці міркування видаються актуальними у контексті сучасних дискусій про право на гідне життя та гідну смерть, у тому числі з допомогою лікаря, у формі евтаназії.

В психотерапевтичній перспективі видаються актуальними міркування Сенеки про важливість проживати кожен день як останній, вміти радіти життю, не турбуючись про його тривалість, робити лише те, що відповідає цінностям людини. В цих міркуваннях можна побачити передбачення ідей гештальттерапії про психологічну зрілість людини. Сенека звертає увагу також і на те, що такий розлад харчової поведінки як конвульсивне переїдання, є проявом порушення психічного здоров'я і тісно пов'язаний із тим, що людина надто залежна від думки інших і їсть не для того щоб жити, а щоб довести іншим, що вона нічим не гірша від них.

Філософія Сенеки може позитивно вплинути на медичні та психологічні аспекти життя людини, оскільки розуміння себе допомагає людині бути щирою, віднайти себе і зробити себе здоровою, – адже там, де здоровий дух, буде здоровим і тіло.

РОЛЬ РЕЛІГІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ: МИНУЛЕ І СУЧАСНІСТЬ

Стьопіна О.А.

Науковий керівник: к.філос.н., доц. Мегрелішвілі М.О.

Кафедра суспільних дисциплін

Запорізький державний медичний університет

В умовах карантину та самоізоляції, в яких опинилося населення різних країн світу через пандемію COVID-19, вірянам особливо потрібна допомога та втіха від церкви.

Мета: з'ясувати ставлення релігії до масових хвороб у минулому та у наш час.

У роботі ми спиралися на праці фахівців з історії медицини Д. Ізуткіна, О. Драча, Н. Борисенка.

З історії відомо, що пандемії чуми, холери, іспанського грипу призводили до демографічних катастроф у різних країнах і, навіть, континентах.

Дослідники зазначають, що у період Середньовіччя епідемії у Європі сприймалися як Божя кара за гріхи. Християнська церква пропонувала і власні засоби у боротьбі з хворобами. Зокрема, меса Св. Роха була спрямована на уникнення чуми, шанування мощів Св. Антонія – на подолання "гарячки", створення лепрозоріїв – для допомоги хворим на проказу.

В 2020 році світ сколихнула новина про пандемію COVID-19. Це змусило населення дотримуватися обмежень, зменшити контакти, дезінфікувати руки і речі тощо. Відбулися зміни і у церковному житті. Спочатку віряни ігнорували заклики МОЗ України щодо дотримання карантинних обмежень і навесні 2020 року збиралися в церквах на Великдень та інші свята. Священники, замість того, щоб одразу попередити парафіян про ризики зараження вірусом, проводили богослужіння при великій кількості людей у храмах, що сприяло розповсюдженню